

(6/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREUANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

DE DIJOUS A DIJOUS

HUELGAS per tot arreu: à la Corunya, à Vigo, à Oviedo, à Cádiz, à Sevilla, à cents punts més de la nació. Els únics que no estan en huelga son els civils que manejan els mausers, especialment à la Corunya, com si traballassin à preu fet.

En Sagasta està qu' esclata de satisfacció.

Sembla que tement que s' feris els metges li van recomanar les sangrías, y ell que sí las fa aplicar als traballadors que s' declaran en huelga. Y son tan bons els resultats que li produheixen, que sembla que ha dit: —Conech que cada dia'm torno més jove, perque cada dia tinch el puny més fort.

Diumenge va efectuarre l' elecció de senadors.

Per lo que respecta à Barcelona els cacichs varen reviscolarse guanyant en tota la línia. Se feren seus els quatre que corresponen à la província, item més el de les Econòmiques de Amicxs del País y el correspondent à la Universitat. Els sabis catedràtics y 'ls doctors de totes las facultats, per complaire al govern, derrotaren à un dels pochs sabis de veras que tenim à Espanya, al ilustre Dr. Cajal. Això sols demonstra lo que pot esperarre dels intelectuals de algunes figures, sempre que s' tracti de la regeneració de la patria.

A pesar de tot, per l' especial composició del Senat, que conta un gran contingent de senadors per dret propi, el govern quedará en minoria en l' alta Càmera. De 360 senadors que forman el conjunt no tindrà més que 170 adictes.

Mes això que sembla una dificultat insuperable, deixarà de serho, dat que 'ls dos comparses de la política per sota má s' entenen, especialment quan se tracta d' escorxar al país.

Y sino ja veurán com mentres els uns fan corre'l ganivet els altres tiran de la pell.

Per legitimar els escàndols electorals, en Sagasta que no acaba may la picardía, ha trobat un medi molt cayo, com es el de procurar que figurin en la comissió de actas tots els jefes de les minorias, pasant perque ocipi la presidència de la mateixa l' insigne Pi y Margall.

Això à primera vista sembla un gran rasgo de imparcialitat, pero en el fondo no es més que una mala treta del home del tupé.

O sino vejemo. ¿Quàntas actas brutas se haurán presentat al Congrés? ¿Dugas, tres, quatre dotzenas? No crech que n' hi haja més. Donguém per sentat que la comissió d' actas obrant escrupulosament las anuli totes ¿qué li serà al govern perde dos, tres ni quatre dotzenas de diputats, dat que tots els de las actas brutas s'guin adictes? ¿Qué li farà al govern, si à pesar de aqueixas anulacions li quedará encara una immensa, abrumadora majoria?

No son las actas brutas solament las que s' hauran de sotmetre al examen y decisió definitiva de la comissió, sino las eleccions en general, intollerables y asquerosas per la gran pressió qu' en elles ha exercit el govern, per las coacciós que ha realitzat, pels medis il·licits que ha fet valer, fins à quedar amo absolut del camp, en la immensa majoria dels districtes. Cert qu' en ells no hi ha hagut protesta, pero es perque no hi ha hagut lluya, y no hi ha hagut lluya perque l' govern no l' hauria consentida.

Aquí està l' bou que l' govern intenta fer passar per bestia grossa ab l' aquiescència y l' assentiment dels jefes de las minorias.

Sotmeti sino la seva campanya electoral à la seva investigació y al seu judici, y s' veurà ben clar com aqueixas Corts mereixen més que cap altra de las anteriorment reunides, aquell dictat qu' en Sagasta aplicà à una d' ellas: «Avans deshonradas que nascudas.» —PEP BULLANGA

La seqüestrada de Poitiers

BLANCA MONNIER, al poch temps de haver ingressat al Hospital.

(D' una fotografia.)

EL CRIM DE POITIERS

lentament.

La víctima de tanta inhumanitat, Blanca Monnier, conta avuy 52 anys: ne tenia, donchs 27 quan s' va separar. Era una noya guapa, vivaraxa, aixerida. De

prompte v' desapareixer, y sa mare y son germà espicavan la seva ausència pretendent qu' era víctima de una enfermetat mental y que havia sigut portada à una casa de curació. Mes tard, sempre ab l' excusa de qu' estava malalta no la veia ningú. Per fi tot hom la v' olvidar.

La mare de Blanca, rica, casi millonaria, era en la ciutat molt considerada. Son fill Marcelo havia sigut sub-prefecte y era reconegut com el jefe principal del partit catòlic de Poitiers. Concurrent à actes del culte y à professors, y membre de un sensif de associacions benèfiques, se 'l tenia per un home pulcre y de una conducta intachable. Desde que 's casà ab una senyora espanyola, vivia en una casa situada davant per davant de la que ocupava la seva mare; però ni un sol dia deixava de visitar aquesta, ahont permaneixia l' infelís recllosa, à la qual veia molt sovint, sense enterirre.

Una vella criada, avuy ja morta, era l' encarregada

de portar la repugnant gasofia à Blanca, y durant molts anys y sempre, callà com un mort. Marcelo Monnier se valgué de la influència que tenia per ferli concedir una medalla per una associació benèfica.

La Sra. Monnier hagué per últim de pendre cridas novas, y aquestes foren las que compadescudas de aquella pobla víctima, esbombaron la notícia per la ciutat. El procurador de la República, no sense tenir que vencer les grans resistències que li oposaren mare y fill, practicà un registre en la casa, descubrint l' amagatall, ahont Blanca Monnier anava consumintse.

Consistia el local en un petit aposento pudent, infecte y sense llum. L' única finestra estava hermèticament tancada ab una cadena y un candau. Sobre un miserabla jas jeya l' infelís Blanca, tota plena de crostas, de brutícia y de insectes repugnats. Apenas tenia forma humana, ab la pell enganxada als ossos, las ungles llargues, els cabells embullats y enganxats com si fosseren de feltre. Estava com alellada y no sabia com respondre à las preguntas que li dirigian. No pesava més que 20 kilos.

Fou conduïda al Hospital, ahont v' recobrantse lentament gracies als exquisits cuidados que se li prestan; pero excita un gran condol, aquell cos casi sense sanch, aquella ànima poch menos que morta, després de vinticinc anys continuos de reclusió, de abandony y de crueلتat.

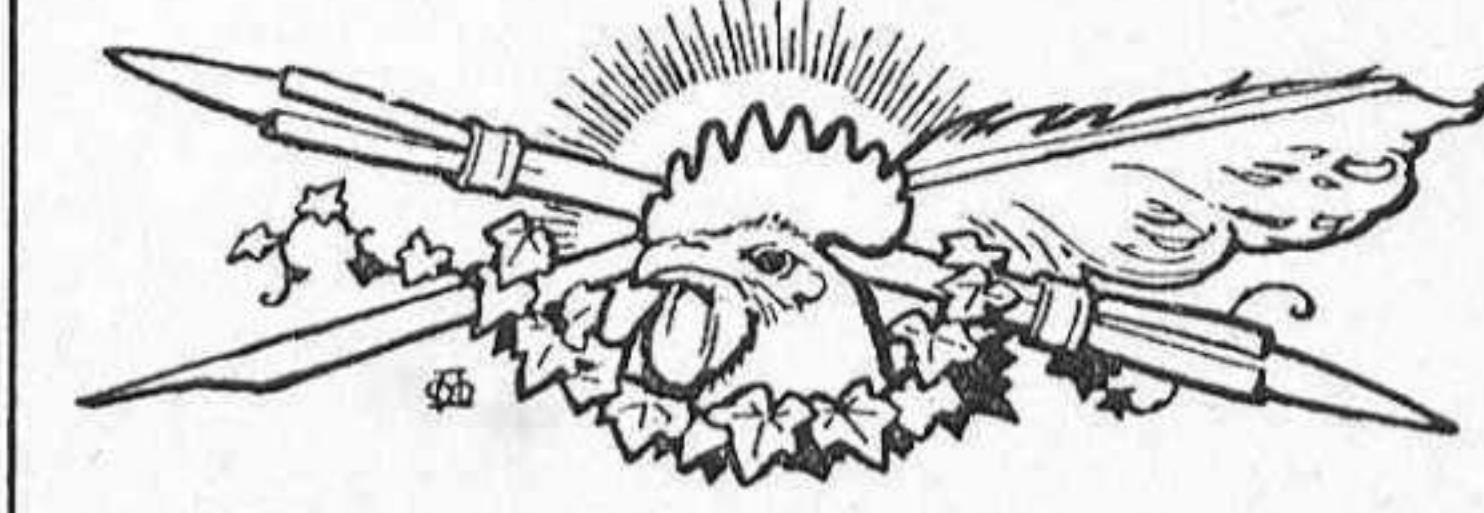
La seva mare y 'l seu germà siguieren conduïts à la presó. Fou precis lluirarlos del furor del poble que pretenia linxarlos. Y à pesar de tot simularen una gran tranquilitat, com si l' crim espantós que han comés no tinguis res de particular.

La mare s' tancà à la banda dihent que à casa seva feya lo que li donava la real gana sense que ningú tingui dret à ficars'hi per res. En quant al fill se defensa dihent qu' ell no podia oposarre à la voluntat materna; y quan li preguntan com no s' horrorisava al veure l' estat de la seva germana respondé qu' es molt curt de vista y que no hi sent de nas per quals motius quan la visitava no la veia, ni percibía tampoc la pudò que del tuguri s' exhalava.

La justicia s' afanya en descobrir els móvils del horrendo delicte. Fundadament se sospecha que la reclusió de Blanca tingüe per causa el propòsit d' evitar que contragués matrimoni, emportantse'n al casar-se la part que li corresponia de la fortuna de son difunt pare.

Sols al mal instant de una cobdicia desenfrenada pot atribuirse que una mare y un germà, tan aixuts de cor com amichs de alardejar à totas horas de sos sentiments religiosos, poguessen consumar l' espantós delict de tenir enterrada en vida à una pobla noya res els hi havia fet, fentli passar per espay de 25 anys y sense conmores ni un sol instant els sufriments mes horrendos produïts per l' aislament, la fam y l' abandony sobre un pilot d' escombraries plé de menjansa y de insectes repugnats.

J.

VELL Y SANGUINARI

ER lo mateix que D. Práxedes avants de ser ministre, v' ser conspirador y barricader, avuy no mira trevas cada vegada que se li ofereix ocasió de soldre una de las titulades qüestions d' ordre públic.

Massa que ho diu el refrà: «No hi ha pitjor cunya que la de la mateixa fusta.»

SERMO FURIÓS

—Ay dels que aneu á veure l' *Electra*! El Banyeta 'us espera á la porta del teatro!... Del teatro al infern!

Prou se'n deu recordar de aquell temps de avençures que precediren á la revolució de Setembre: no la deu haver olvidada mayé la part personal que prengué en alsars de cascos als sargentos de artilleria del quartel de Sant Gil, y en altres fregats de la mateixa espècie... Per això avuy, cap á sas venelles, per haver sigut llop, sempre á punt de assaltar el corral, s'ha adjudicat el paper de gos guardiá de la cassola del pressupost.

Pero á pesar de la transformació, alguna cosa guarda encare de quan era llop: un instant que no ha pogut véncer ni corretjir, l' afició á la sanch.

Es vell y sanguinari.

* * *

Avuy, propiament, ningú conspira en secrets conciliubls, com conspirava en Sagasta, adelarat per la conquesta del poder.

Auy tot se fá á la llum del dia.

El partit revolucionari va desapareixer del mapa d'Espanya l'dia que va morir en Ruiz Zorrilla.

Quedan sols alguns ferments de rebeldia en las masses obreras explotadas.

Sembla que hi ha una lley que permet que s'organisen lliurement, pera dedicarse á la millora de la seva sort per medi de l' associació y per medi de la resistencia.

Donchs á pesar de questa lley hi ha una pràctica constant ab mes forsa que la de la mateixa lley, en virtut de la qual las autoritats se posan sempre, tant bon punt se presenta qualsevol conflicte, al costats dels explotadors de la classe treballadora.

Y de quina manera!

Ab tota la furia y ab tota la inhumanitat de que son capassos: apuntant y tirant al dret, cayguí qui cayguí; derramant la major cantitat de sanch possibile... Quan la sanch del obrer espurneja les estovalles dels festins dels governants, sembla que menjan mes de gust.

* * *

Lo que va passar á Barcelona pocas setmanas enrera, acaba de repetirse en major escala á la Corunya, ab motiu de la *huelga* dels empleats de consums, qu' en aquella ciutat depenen de una empresa particular que s' té arrendats.

Declararose en *huelga* y posarse las autoritats resoltament al costat de la empresa explotadora en tot y per tot, va ser obra de un instant. Naturalment que s' obres associats dels demés gremis, en vista de la conducta parcial de las autoritats, se posaren al costat dels *huelquistas*... y ja la tinguerevn armada.

Quan se forma un floronc de aquesta classe, el govern de primer l' irrita per tots els medis y deseguida l' reventa sense contemplacions.

Un govern amich dels pobres y amant sobre tot de la justicia buscariá la millor manera de ferlo abortar, apayagant odis, suavizando asperges, procurant restablir la bona intel·ligència entre las dues parts en pugna. Parlant la gent s' entenen, y una m' renta l' altra y las dos la cara.

Pero las autoritats sagastinas coneixen els gustos especials del seu amo y fan tot lo imaginable per satisfacerlos á sacietat. A n' en Sagasta li agrada la sanch y 's seus servidors n' hi donan á cor que vols cor que desitjas.

De bonas á primeras treuen del quartel als sancgradors del tricorni, ab el mauser als dits y la cartuxera ben provehida. Y en menos que canta un gall, per si algú ha donat un crit, ó ha tirat una pedra, ó

ha disparat un revólver, descarga cerrada sobre la multitud, deixant el lloc de l' abominable escena sembrat de morts y de ferits, en sa majoria víctimas innocents, que res tenien que veure ab el rebombori que ha tractat de reprimirse.

A la Corunya han pagat la festa alguns vells, donas y criatures. Entre ls passatgers de un vapor acabat de arribar de Amèrica, que desembarcaven tranquilment, va havervi dues baixas. Y com las balas del fusell mauser son tan perforants que atravesen las portes més groixudas, fins van arribar dintre de un hotel matant á dos infelissas camheras.

¡Quina gloria per la Guardia civil!

Si fessen fiansa de que sempre y en tots el cassos havian de procedir de igual manera, valdría la pena de anar á armar un rebombori davant de la casa de n Sagasta, sols per veure si en el moment de las descargas, una bala se li ficava á dintre sense demanarli permís y li arreglava 'ls comptes de una vegada.

Ja que tant li agrada la sanch, que s' atipas ab la seva.

* *

El cos de la Guardia civil creat exclusivament pera la persecució dels malfactors, s' emplea avuy ab preferència contra l' poble, en la repressió de tota expansió de caràcter polítich ó social. Els homes de la restauració podrán gaudirse de haver tirat á perdre á un institut que semblava havia de ser la salvaguardia de la gent de bé, y que avuy conta en la seva història timbres tan odiosos com la Inquisició de Montjuïch, y salvatjades com la protecció á tiros dispensada als tupinaires de Navarcles y las matansas de la Corunya.

La presencia de un guardia civil que avants inspirava respecte y confiança avuy produeix horror y pànic. Revestit de inmunitats extraordinaries, un guardia civil es l' estat de siti ambulant, l' estat de siti ab camas. El menor atach á la guardia civil se considera inferit á un centinella en temps de guerra y es jutjà militarment.

Donchs bé: de aquesta forsa investida de unas facultats tan anticonstitucionals se valen els governs de la restauració, á penas se promou el més petit desordre. Y per si no bastessin las facultats de que disfruta la Guardia civil, li dona el mauser perque fassa desgracias sense contemplacions.

Aquest fusell perfeccionat que de res va servir pera combatre als enemichs de la patria en las guerres colonials, s' empieza contra l' poble á cada dos per tres, y las seves balas no sols forenixen als que alborotan, sino que van á trobar als ciutadans pacífics que permaneixen tancats dintre de casa seva.

En cap país civilisat passa lo que succeix a Espanya. Es vergonyós, es inicío, es salvatge y clama venjança al cel.

Gobens que tenen la desgracia de promoure o simplement de que durant el seu mando ocurrin matansas com las de la Corunya, ni un dia més hauran de permaneixen en el poder.

Están tacats de sanch y fan horror.

P. K.

RATXADAS

Ja feya po' aquella actitud ferma, viril y resoluta; omplert el seny de vius anhels portava al bras desitjos de lluita, sobre el cor de sensacions en ell la sanch saltava ab furia, assegadat de libertat se treya el jou que á sobre duya.

Vejentlo ardit y amenassant va agafar por la gent poruga, y per mimvar son ardiment l' ha fet sangrar á la Corunya.

Vejentlo las y decant tots l' escarneixen, tots l' insultan, y ell va covant odi mes ferm per quan la forsa, avuy perduda, torni á tenir, probi de dar nova esbranzida ab mes fortuna, per si algun dia vencer pot en sa constant eterna lluita.

Delfí ROSELLA

LAS ELECCIONS DE SENADORS

Les detractors del sufragi universal, y per lògica conseqüència defensors del sufragi restringit, tenen un nou argument en defensa de son criteri reactionari. Las darreres eleccions de senadors els donan tota la rahó.

No hi ha hagut compras de vots, ni tiros, ni punyalades. L' ordre ha sigut perfecte porque en aquestes eleccions no hi ha d'intervindre per res la tarraguda, y com que la cosa s' fa entre personas de serietat y d' arraigo, tot ha anat com una seda.

Res d' embrutar las fatxadas ab cartells; res de remoure la opinió ab mitings ni propagandas; res d' escalfaments, ni passions, ni empenyos. Las llistas del govern trasmeses per mediació dels governadors á la conillada de compromissaris, un cop de cap afirmatiu d' aquests y ja tenim elegits á la colla d' inútils que han d' anar al Senat á trencá l'son, quan no hi hagi alguna cosa d' interés particular que l's fassí redressar las orellas.

El sufragi universal es una especie de vitxo qu' escafla la boca al poble, li encén la sanch, l' espavila y quan, trobant gust, s' hi aficiona, l' aixiribeix de tal manera y li fa agafar un genit tant del diable, que imposa sa voluntat á despit de ministres, cacichs y pinxeria. Vegin sino las darreres eleccions de diputats á Corts á Barcelona y Valencia.

En canvi el sufragi restringit es una mena d' opinió ensopeix a la opinió de una mena de manera, que resulta elegit qui vol el govern sense que ningú se n' enteri. Y vénissen las darreres eleccions de senadors á tot arreu.

Els contraris del sufragi universal diuen que l' intrisió del poble en las eleccions ha engendrat el caciquisme. Si no s' equivoquessin en la manera de dir las cosas, hauríen rahó. La equivocació consistix en que tindrien de dir que la universalització

del vot ha posat de relleu el caciquisme, obligantlo á presentarse ab tota sa desvergonyida nuesa.

Y vinga un exemple. Si la gent s' acostumés á deixar els diners cada vespre sobre els bancs del Passeig de Gracia, els lladres no tindran mes feyna que recullirlos, y molts fulans que viurian de lo que recullirán diariament, passarien per personas honradas. Com que avuy qui 'ls té procura guardárs'eis, el qui vol viure del robo s' ha de posar decididament á lladre y ha de sortir á qualsevol cantóhada atracant als pacífics transcents.

Del mateix modo si 'ls sufragis fos restringit, per l' istil del que s' usa en las eleccions de senadors: com que 'ls cacichs podrán robar impunemente la voluntat dels electors sense ni tant sisquera semblar que siguin cacichs. En canvi ab el vot universal han de sortir á plena llum á atracar al poble pera robarli els seus vots.

De manera, donchs, que tenen rahó els que diuen que 'ls sufragis universals ha criat, no engendrat, el caciquisme. Ab el sufragi restringit, com se fan las eleccions de senadors, no caldrà caciquisme desvergonyit perque ja 's veu com ab tota correcció y sense escàndols se fá lo que 's vol constituint totes las eleccions en general una sola immensa tupinada.

JEPH DE JESUP

BATALLADAS

LEGEIXIN la següent llista, y veurán si 'ls homes de la situació son amants de la familia.

Com á parents y arents no portan al Congrés sino las següents comitivas:

De 'n Sagasta.—En Merino (gerdre), en Sagasta (Bernal), en Rodríguez (Tirso), en Rodríguez (Celedoni), el Marqués de Romeral, l' Iturriaga (gerdre del marqués) y en Requejo (cusi).—Total 7, tants com pecats capitals.

De 'n Moret.—En Llorens Moret (el seu fill) y en La Bastida (el seu gendre).—Total 2.

De l' Aguilera.—En Suárez Inclán (gerdre), en Ruano (gerdre) y un altre Ruano, (germà del anterior).—Total, 3.

De 'n López Puigcerver.—En Vicens (son germà) y l' Alexandre (l' seu gendre).—Total, 2.

De 'n Montero Ríos.—L' Eugeni (fill), l' Avellí (fill), en Vicenti (gerdre), en García Prieto (gerdre) y en Martínez del Campo (germà del seu gendre).—Total, 5.

De 'n Groizard.—L' Alexandre (fill), en Carlos (fill) y en Gómez de la Serna (nebot).—Total, 3.

Del marqués de Taverga.—L' Uria (gerdre) y en Victoriano (fill).—Total, 2.

En conjunt 24. Mitja auca justa de diputats de la familia.

Al capellà mejicà, detingut á Madrid ab una noya maca, á qui 's refereix el romanço de 'n C. Gumà, insert en el present número, no se li va trobar, al ser detingut, sino 'ls següents mostruarí:

20 bitllets de 1,000 pessetas; 80 bitllets de 500; cinch bitllets del Banc de Méjich, de 5,000 pessetas cada un; sis bitllets del Banc de Fransa de 1,000 franchs cada un.—Total per aquest concepció: unes 60,000 pessetas.

Lletres á cobrar per valor de 200 mil pessetas.

Y ademés la següent menudalla: 16 monedes d' or de 20 pessetas, 8 de 16, 15 de 10, encuny mejicà; 51 liurars esterlinas; 6 monedes espanyolas de 25 pessetas; 16 franceses de 20 franchs; 12 idem de 10 franchs; y un sens fi de monedes de plata y dos petitas d' or.

Ab aquests pistrinchs, trets de la caixa episcopal de Guadalajara y la noya hermosissima que l' accompanyava ¿qui li empetava la basa?

Una pregunta:

¿Perqué haurà sigut cridat á Madrid, el Sr. Mendo de Figuerola, qu' es el magistrat que vá presidir l' escrivini á Barcelona?

¿Per donarli un ascens? ¿Per donarli una 'fregada d' orellas?

Lo que fuere sonará.

La *Perdiu* anuncia que 'ls regionalistes tenen formulades y á punt de presentar un gran número de querelles criminals, contra 'ls agents dels cacichs qu' en les últimes eleccions de diputats cometieren delictes electorals, perfectament probats.

Està molt bé: mereix la meva aprobació, y sols una cosa desitjo: que no desdiguin.

* *

Pero vamos á veure.

Dat que á Manresa's varen cometre també grans iniquitats en favor del candidat perdigot Sr. Soler y March ¿están disposats á extender fins á n' aquell districte las corresponents querelles?

Valdrà la pena de sapiguerlo, per veure si 'ls regionalistes son capassos de usar dos pesos y dos mils, segons els convins.

Del convent de las Jerónimas, las monjas se'n escapan. Y trobant tancades totes las portes fan un salt mortal, llantsantse desde l' cor á l' iglesia. Així s' efectuarà una sor Narcisa, dijous de la setmana passada, sense mes novetat que una forta contusió á las ancas.

Sort que al verificar la volada portava entre la roba una estampeta de Sant Antoni, per lo qual fins pot atribuirse á miracle 'l que no s' hagués estrellat contra las rajolas de la iglesia.

Donchs á pesar de lo miraculós del cas, las monjas y 'ls seus amics no 'van fer pocas d' extremits, y cabriolas. Que Sor Narcisa volia suicidarse; qu' estava tocada del bolet, qu' era una histèrica... Y vinga practicar tota mena d' esforços per ferla tornar á la gibia.

Pero ella tossuda, afirmant una y mil vegadas que no volia tornarhi. Aquesta es la senyal mes segura de que te las facultats intel·lectuals perfectament

equilibradas, perque únicament els ximples son els que passan per estar tancats.

Exemples de la gran llibertat sagastina.

Els socialistas de Madrid volfan celebrar un meeting per explicar lo ocorregut en las últimas eleccions, y l' autoritat no 'ls ho vā permetre.

Y la ley qu' estableix la llibertat de reunio?

Molt bona, gràcies á Deu; molt bona y molt calenta dintre de la butxaca de n Sagasta.

* *

També 'ls ciutadans barcelonins que sense motiu ni causa siguieren detinguts en el *Pelayo*, tenint que contar al públic molts casos, se venhen privats de reunir... y no perque l' autoritat els ho impedeix negantlos el permis.

No, senyors; lo que fá l' autoritat es confessar als amos dels locals ahont pretenen celebrar la desitja reunió, y tant convensuts els deixarà, que tots ells, l' un darrera de l' altre, s' negan á facilitarlos la sala, dihen que no's volen comprometre.

De quins medis se valdrà l' Sr. Larroca pera conseguir uns resultats tan expeditius?

Aquest dia ho deya l' amo de una cerveseria:—Que no'm caygui la roca á sobre que m' esclafaria!

calquent, sols, dir, per convéncersen,—que 'ls temas que desenrotilla—sempre son semblants à questi,—dissertat à la Parroquia—de la Trinitat Santíssima—en la funció relli...scosa—celebrada l' altre dia,—en la que hi lluhí sa oratoria:—«Si las mujeres mandasen—en vez de mandar los hombres,—serían balsas de aceite—los pueblos y las naciones.»—Ara li pregunto jo—à aquest gran defensa—donas:—Els datos per' tals dis cursos—é que es que 'ls hi proporciona?—éla seva major dona,—é a aquellas planxadoras—naturals de Sabadell—ab qui tanta amistat gosa?...—ESTUDIANT.

ELS BANCHS DEL CONGRÉS

La sala de sessions de la Càmara popular està deserta. Quatre ó cinqu senyors, que han permanescut allí un rato prenen midas y donant ordres al majordom de la casa, acaben de sortir.

Aprofitant la soletat en que quedan, dos banchs del saló, l' un vell y cansat de fer campanyas parlamentaries, l' altre nou d' aquest any, se posen à enraonar.

El nou, com à mes jove é inquiet, es el que romp el silenci.

—Amich meu! ¿qui son aquests senyors que han vingut?

—De la llopada.

—¿Llopada? No t' entenç.

—La llopada es la gent que mana, la que 's troba al candeler...

—¿Quin candeler vols dir?

—Ay noy, què atrassat de notícies vens! Ten per segur que, ab el llenguatge convencional que aquí s'estila, quan els diputats començin à enraonar no entendràs pas una paraula.

—Per cert que m' hi sembla que aquests senyors que ara hi havia aquí deyan que 'l dia 11 s' han d' obrir les sessions.

—Si: aquest dia debuta la companyia cómica, lírica, acrobàtica y parlamentaria.

—¿Per què es cómica?

—Perque 'ls artistas fan riure d' allò més.

—¿Y lírica?

—Perque ab molta freqüència cantan la palinodia.

—¿Y acrobàtica?

—Perque fan salts, planxes y altres exercicis de dislocació.

—¿Y parlamentaria?

—Perque parlan, parlan, parlan... y d' aquí no passan may.

—Es curiós així!... Tú 'n deus haver vistes moltes de sessions. ¿Cóm s' ho arreglan? Explícame'n una.

—Pues es lo mes tonto del mon. L' oposició, s' assenta allá; la majoria, aquí; el govern, en aquell banch blau; el president, que s'eu darrera d' aquella taula, diu: *Som'hi...* Y comensa la bromà. L' oposició s' esbrava llençant pestes contra 'l govern; la majoria declara que 'l govern es lo mes excelent que s' ha vist; els de l' oposició: *Embusteros!*... els de la majoria: *Tarumbas!*... el govern opina que la majoria té rahó de sobra, la presidència dona 'l punt per suficientment discutir, trenta vots diuen que *nó*, descents diuen que *sí*, s' aixeca la sessió, y hasta demà si Deu vol... y no hi ha corrida de toros.

—Bonica pintural 's coneix que no 't fan gayre gracia à tú aquests espectacles.

—Gayre? Gens. Moltes vegadas, sino que penso que després el pafs hauría de pagar un banch nou, me partirà expressament pel mitj, no més pel gust de fer anar d' oros als diputats que seuhen sobre meu.

—¿Que sabs qui goberna ara?

—Aquell tio del tupé, don Práxedes.

—Ay, pobret! Ja està ben fresch.

—¿Per qué?

—Me sembla haver sentit dir que las Corts eran conservadoras.

—¡Oh! Eran. Las novas, las que dimars s' inauguran, son fusionistas.

—¿Cóm es possible? ¿Es à dir que l' altre any el

pais va votar à favor de 'n Silvela y ara à favor de 'n Sagasta?

—Ves, tornarem al llit! El pais no vota à favor de ningú. El triunfo sistemàtic y constant del govern es una de las nostres mes hermosas ficcions constitucionals. Aquí, sàpigaho d' ara per endavant, el govern guanya sempre. Si mana en Sagasta, la majoria resulta sagastina; si mana en Silvela, silvelista; si en Tetuán, tetuanista; si en Romero, romerista. Estigas tú ben segur que si demà nosaltres, miserables banchs, escalessim el poder y convoquessim eleccions, la majoria seria banquista.

—Sí qu' estém ben frescos! Aixó vol dir...

—Aixó vol dir que l' edifici està podrit de cap à peus y que si 's té de debò la pretensió de fer alguna cosa de profit, es necessari fer foc nou.

—¿Qué 'n sabs dels diputats que dimars s' assentaran sobre nosaltres?

—Una sola cosa: que exceptuant uns quants que tenen el *don*, tots els demés tenen el *diu*. Cada Congrés presenta la seva marca característica. Va haverhi unes Corts en que tots els diputats eran gendres, fills, nebots, cunyats ó cosins d' algun ministre; unes altres en que tots eran nobles: aquestes se componen únicament de gent de diners, tal vegada per demostrar al mon qu' Espanya no es tan bona com algú s' figura.

—¿Y qué faràn aquí tots aquests capitalistas?

—Oh! En quant à aixó, no t' hi amohnis. Faràs lo mateix que totas las Corts anteriors.

—¿Qué han fet?

—Res.

El banch nou se disposava sens dupte à fer alguna observació al banch vell, pero va contenir-se al sentir que una porta s' obria y tres ó quatre persones entravan al saló.

Eran dependents de la casa, que anaven à treure la pols y à posar tinta als tinters.

FANTÁSTICH

ROMANSO NOU

I

En una ciutat de Méjich que se 'n diu Guadalajara hi vivia una donzell moreneta y molt simpática, que de senzilla y virtuosa tenia universal fama.

Un jove serio, primet y sense pèl à la cara va comensarla à flextar ab mirades incendiàries, y tant ne va sapiguer, que la hermosa mexicana se sentí 'l cor inflamat, y un demà, ó bé una tarda ó més fàcilment un vespre, venustra per las instancies del enamorat galán, va darli *l'sí*, disposada à darli també altres coses si 'l jove las demanava.

Un dia 'l galán hi va y li diu:—Prenda adorada: Méjich es massa petit per la estimació volcànica que 't professor. Necessito un escenari més ample.

—¿Vols venir al mí, hermosa?—¿Ahónt?, pregunta la mexicana, pensant ja ab una maleta que tenia arreconada.

—A Espanya, 'l país del sol, del bon ví y de las guitarras.

—Ja tens quartos pera empéndrel còmodament aquest viatje?

—¡Oh! Tot està calculat, per quartos no passa ansia.

Hi heredat una fortuna, que 'm sembla que, mal contada, passa de doscents mil pesos.

Al sentir semblants paraulas, ó més ben dit, semblants números, pues de números se tracta, la pobra noya 's veït completament desarmada,

y pensant sols ab l' amor que 'l jove li professava y ab el porvenir de *juegas* qu' entreveya en *lontananza*, va dà 'l seu consentiment y als pochs días s' embarcaven ditxosos, radiants d' amor, ab rumbo à la bella Espanya.

II

—Ah!... ¡Qu' es trist estar ballant, y de cop rompre's la camai! ¡Qué amarç somià un paradís, y desportar's à Valcarca! ¡Qué crudel tornà esquilat, havent iay! anat per llanal!

A Madrid, plens d' ilusions, els dos amants se trobaven divertintse de valent y dantse la gran vidassa, quan un dia la justicia resò tirar de la manta, y descubriren que 'l bon jove es... la ploma s' entrebalça ab haver de relatar un fet tan vituperable!... es un senyor sacerdot, y aquella fortuna màgica que ab tanta galantería el Tenorio derrotava són diners del reverendo bisbe de Guadalajara!...

El jutjat s' apoderà dels quartos que 'ls hi quedavan, el sacerdot y l' hermosa foren tancats à la gabia, l' idili queda truncat y la crònica mundana disposà d' un nou assumptu per riure y armar tal-rala y deixar la religió bona cosa mal parada.

—Oh pares que teniu fillas!, no badeu, com se diu ara y aprofeiteu la lliso. Quan las veïeu engrescadas ab un tipò serio, prim y sense pèl à la barba, avans que las relacions hajin ja pres massa aixamples, agafeu al joveincel y prescindint de camàndulas miréu si à la clepsa hi d' una corona afeytada que hi portan els capellans à modo de selló ó marca. Per no haverho fet aixís ja veïeu quin disfunt passa à la presó de la cort una noya mejicana!

C. GUMÀ

IA CALLAR!

ONA aquest crit *El Motín* en un article molt oportú, que no podem ménys que reproduir, per las ensenyansas qu' enclou, y que nosaltres voldriam que pels republicans siguessen degudament aprofitadas.

—Sí; republicans derrotats en las últimas eleccions, já callar! Per justas que siguien las vostraas queixas, la vostra indignació fa riure.

—Sabíau bé com s' havíen fet las eleccions passades y las altres y las anteriors: sabíau com estava 'l cens y 'ls medis à que apelan els governants pera triomfar. Y, no obstant, haveu permanescut tan tranquil, esperant à que fos decretada la dissolució de las Corts pera comensar vostres traballs electorals.

—Res haveu fet pera posar al partit en condicions de lluytar. Ni propaganda pera portar à tots el convenciment de que aquest es, ben utilitat, un medi poderós de combat; ni las degudas rectificacions en las llistas; ni la necessaria preparació de interven-

tors en temps oportú; ni res, en fi, de lo que deu fer tot el que lluyti signi en el terreno que 's vulgui: prepararse degudament.

—Y està clar: el resultat ha sigut el que devia ser: no havia sembrat, no haveu cultit.

—Aixó de no recordarre de Santa Bárbara fins que trona es lo que 'ns ha conduhit al trist estat en que 'ns trobem.

—Arriban unas eleccions: el republicà que pot surt ab l' ajuda ó sense l' ajuda del govern; els que guanyan callan; els derrotats cridan, alborotan uns quants días y se 'n van à caseta. Y fins à un' altra elecció.

—Y l' altra arriba y passa lo mateix, repetintse lo de la derrota y lo de las queixas y protestas. Y acaben muixoni.

—Y lo que ab las eleccions ens passa també exactament ab lo altre.

—Surgeix lo de las Carolinas y dihém:—Oh quina ocasió més bona si estiguesssem preparats!—Y passa allò y no pensé en prepararnos per si 's presenta un' altra eventualitat.

—Mor el rey, y—!Oh si ara no 'ns trobessim sense medis pera lluytar!—Y nombran la regència y seguim nosaltres tan tranquil.

—Se sublevan las colonias, y—!Oh si 'ns trobessim ben organissats y armats! Aquest era 'l moment de derribar la monarquia pera salvar las colonias!—Y prossegúim en nostre apicable repòs.

—Ens declara la guerra 'ls Estats Units, y—!Oh quin instant més propici per escombrar la monarquia que ha empenyat à Espanya en una guerra extrangera, si estiguesssem units y tinguessim diners y armas y municións!—Y permaneixém tal com estavam.

—Venen las derrotas, millor dit las componentes que donaren per resultat la perduda dels barcos à Cavite y Santiago de Cuba, y—!Oh quina llàstima que no tinguem organisiació, ni armament, ni diners!—Y continuém en nostra actitut passiva.

—Se firmar aquell vergonyós tractat de pau à París, y—!Oh quina vergonya per la nació! Y com podríam regenerar la patria implantant la República, si tinguessem la unió feta, el partit organiat, y armas y uns quants milers de duros!—Y continua la inacció.

—Pujan al poder els reactionaris, el clericalisme s' envelopant, l' ensenyansa 's posa en mans de l' Iglesia, l' encanallament dels esperits s' accentua, y—!Oh qui resistiria ara la nostra empenta si tinguessem lo que 'ns falta!—Y prossegúim com fins llavors.

—Per móvils més ó menos plausibles s' agitan las Càmaras de Comers y arriba un instant en que lo gran posar en conmoció à tot el país, y—!Oh qui estigués previngut per aprofitarse de aquesta circunstancial!—Y no variém de conducta.

—S' anima la campanya contra 'l clericalisme, ve lo de *Electra*, els estudiants ens obran el camí, y—!Oh ab quanta facilitat triomfaríam avuy si tinguesssem armas y organisiació etc., etc.—Y 'ns entrafórem en nostras, políticament, deshonradas llars.

—Y sempre així: sempre trobant à faltar en las ocasions supremas lo que deviam reunir avants de que arribessin; sempre trobantnos desprevintgs els aconteixements més previstos; y no aprenent may qu' en la pau es quan un ha de prepararse pera la guerra, 'ns semblém à n' els que deyan:

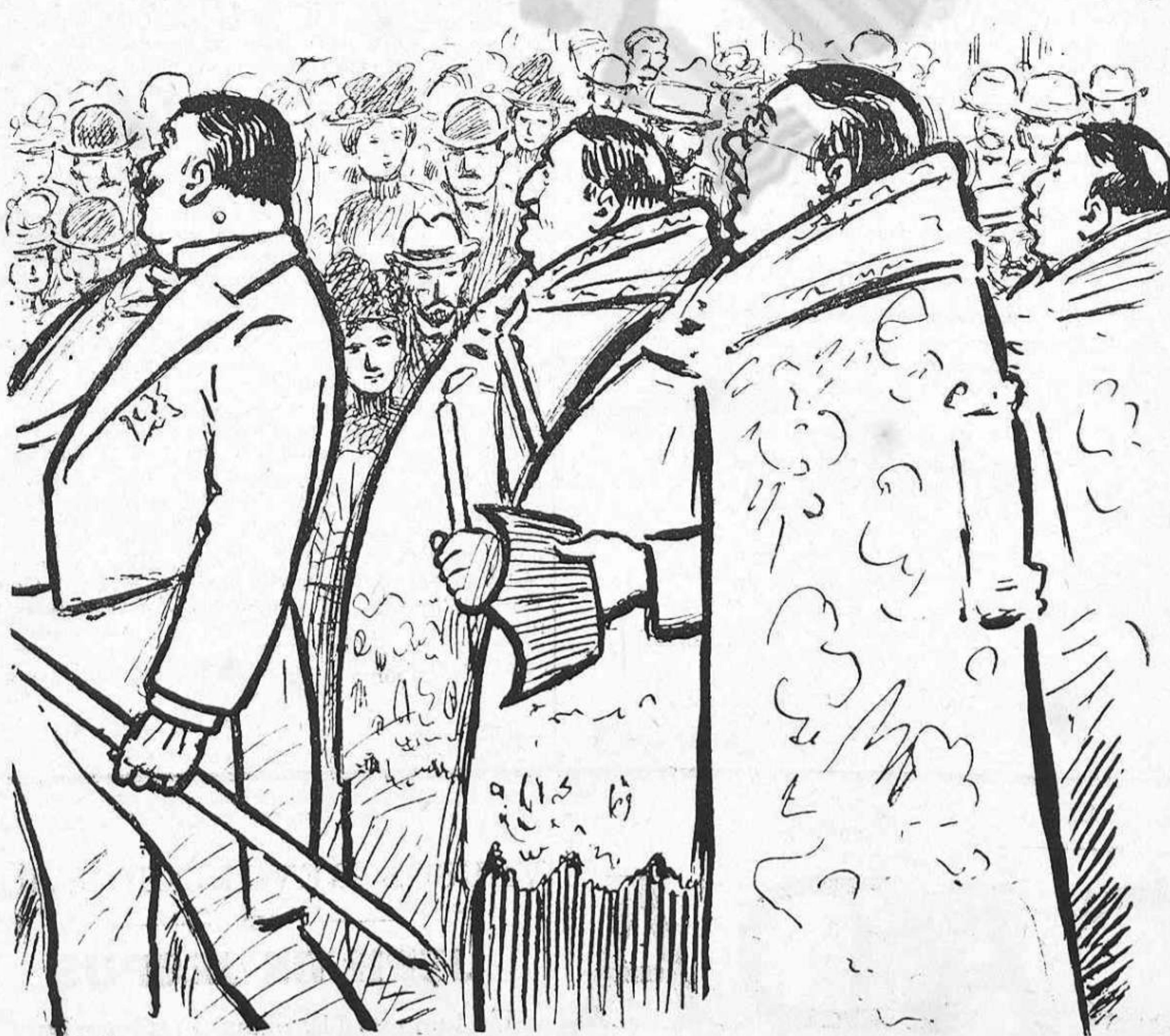
—Si tinguessim oli alls y pèbre y sal, be 'n faríam sopas; i pero 'ns falta 'l pà!

—Y aixó lo mateix tractantse del fet de forsa per tots considerat indispensable, que de la lluya legal de la que molts n' esperan encare alguna cosa.

—Y sent així y no d' altra manera, qui té dret avuy à queixarre dels atropellos del govern en las eleccions, ni com ne tindrén demà à queixarnos de res que contra nosaltres vinguin, si 'ls principals culpables de tots els mals que sufreix Espanya som nosaltres mateixos, per imprevisors, per inactius, per cobarts y per incapassos?*

El *Motín* posa 'l dit à la llaga y no hi haurà repu

Grassos y magres

La professió de Corpus.

La professió de tot l' any.

blicá que no se'n sentí, perque tot lo que diu es cert, certissim, evident, incontestable.

Ha de callar tothom, perque tothom ha faltat. No hi valen queixas ni lamentacions que serian ridícules; pero tampoch es convenient abandonar al pes enervant del pessimisme.

Callém, sí: però en el silenci despertem les nostres energies y vejém de recobrar el temps perdut. Callém; però traballém sens treva, sense descans, organisantnos sólidament ab el cor y la voluntat fixos en la idea. Prenguem la lluita electoral com a gimnàstica política per enrobustirnos, com a medi permanent de no tornar a caure en una inmovilitat funesta, com a element de organització y movilisació de les nostres forças... y si sabé bâtres en las urnas ab l'ardiment que donan la fe y l'unió, estarém preparats per aprofitar la primera contingència que s'presenti pera implantar la República, apelant als medis que sigan necessaris. Tot menos estar inactius y ensopits.

Pensém que sense aquella brillant representació republicana que l' poble de París va enviar al últim cos legislatiu del imperi napoleònic, no hauria surgit la República al ocorre l'desastre de Sedán. El poble republicà de París estava ben organitzat, y no li calgué més que proclamarla per imposarla. Sos representants en el Parlament formaren el primer govern. El canvi de institucions se realisà en un tancar y obrir d' ulls.

J.

fas enrera al mercat de Sant Antoni, una mare y una filla van arraparre als brassos de un ensotanat que per allí passava, reclamantli un deute que havia quedat enlayre com un glop d'encens.

Es el cas que la filla servia al mossén en totes las feynas necessaries, menos una, precisament la que l'ensotanat s'estimava mes, ó siga la que li ajudés a desfer el llit en que dormia.

La noya s'hi negà resoltament, y l'encatarinat mossén la despatxà punt en blanch sense pagarla la mesada.

Y de aquí l'escàndol que s'va promoure días enrera en el mercat de Sant Antoni.

De Sant Antoni ns guardi de pendre mal; Amen Jesús.

Quan vaig llegir que seguit las senyas donadas per el cónsul de Marsella, van ser detinguts dos anarquistas que á peu se'n anavan á Madrid ab el propòsit de assassinar á la reyna regent, confessó que se'm van posar els cabells de punta.

Y no n'hi havia per menos: l'un anarquista era italià y l' altre espanyol: no se sabíen treure las paraulas de la boca, y fins figuraven en la col·lecció de retrats de criminals, que per aquests cassos han format las autoritats madrilenyes.

Aixis ho deyan els periódichs, y ls meus cabells cada vegada mes erisats.

Pero després va resultar que aquell parell de fulanos eran dos persones inofensives que s' dirigian á Cádiz per embarcarse cap á Amèrica.

Y no sols els varen posar en llibertat, sino que l' gobernador de Madrid va pagarlos de la seva butxaca l'import del viatge desde la Cort á Cádiz, tractant aixís d'esmenar l'error que havia comès al detenirlos.

De manera que á mi ls cabells se'm varen tornar á posar plans y fins me va sortir la clanya.

No hi ha res millor que una planxa pera deixarlos ben llisos.

Un escolapi de Alcira va donar una pallissa tan descomunal á un seu alumno, que ls metjes que l' assisteixen desconfian de salvarlo.

Aquest fet demostra las grans ventatjas de l'ensenyança clerical.

Perque si l'pobre noy hi peta, no hi ha dupte que se'n anirà al cel de correguda. Y qué millor poden desitjar els pares sino que ls que s'encarreguin de l'educació dels seus fills els envihin al cel lo més aviat possible?

L'escolapi peguisser ha tocat pipa. Es de creure que no ho haurà fet per temor al Còdich penal, sino per modestia.

Una nota del últim consell de ministres:

Se refirió luego el Sr. Sagasta al excelente aspecto que ofrecen las cosechas y al inmejorable estado de la salud pública.

En efecte, per cullitas bonas las que van fer els mausers á la Corunya. Y per salut perfecta la dels que hi varen pagar el pato, que aquests si que may mes se queixaran de res.

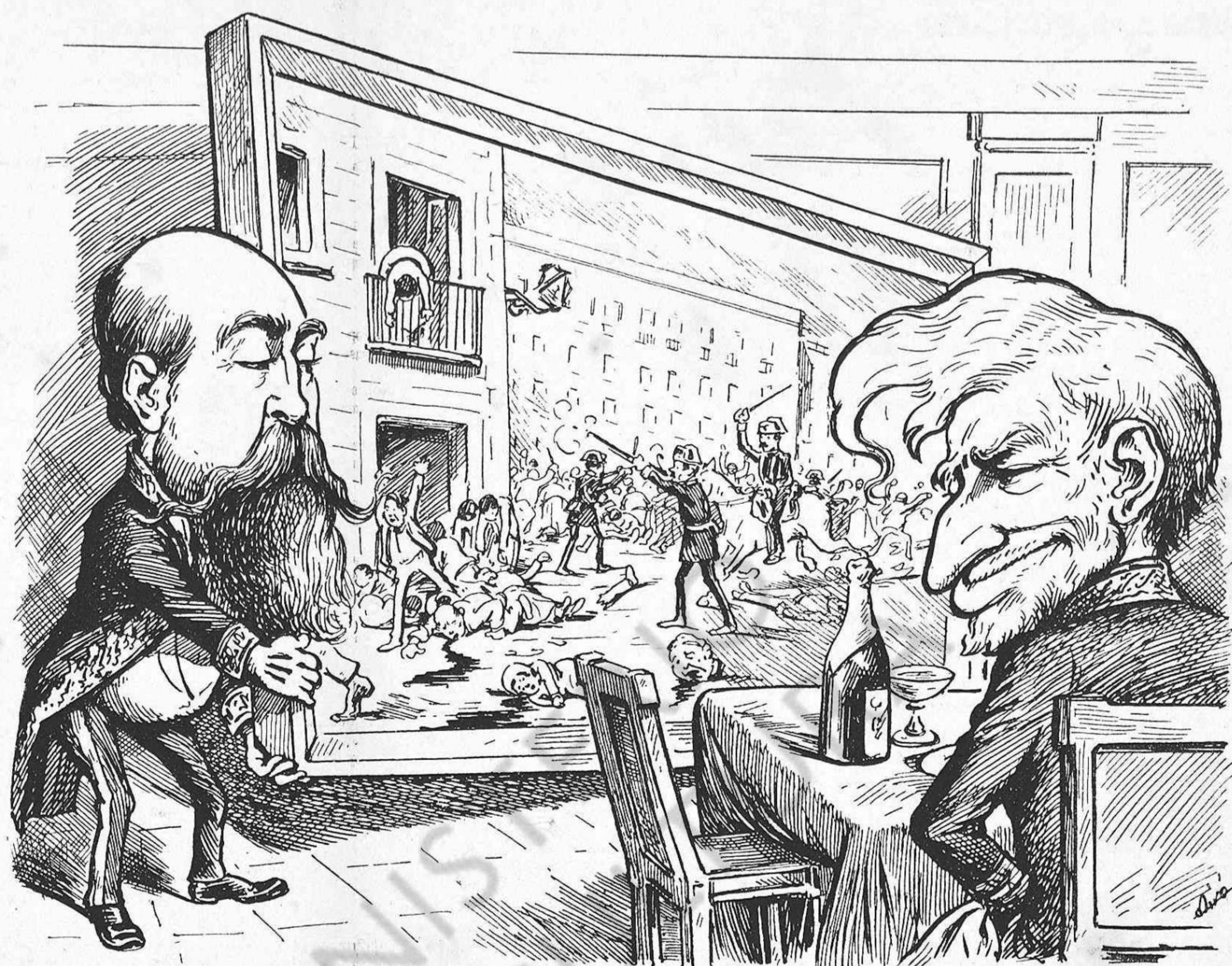
Els inglesos del Transvaal, han ensinestrat uns gossos de manera que puguen prestar el servei de centinellas, durant la nit. Al efecte s'refien molt de la finura de instint de aquests animalons.

Pero es de creure que ls boers no's dormirán sobre la palla. Per marejar als gossos inglesos, no tenen mes qu'enviarlos una bona col·lecció de gossos, ab las quals se'n aniran al diable ls rigors de la consigna.

En aquest punt la rassa canina cumpleix millor que la malehida rassa humana, aquell precepte de la naturalesa que diu: «Estimeuvs els uns als altres.»

Fins al rey Milano, aquell calavera que va escan-

Un quadro pintat ab sanch y fum de pólvora

Miri, D. Práxedes, quin quadro més hermos ens acaban de pintar els nostres artistas de la Corunya.
—Estupendo! Fáss'il penjar al menjador, que la vista de la sanch hasta sembla que m'fá venir mes gana.

dalisar al mon ab las sevas aventuras, tractan d'erigiri una estatua á la capital de Servia.

[Y que s'hi volen gastar 350,000 franchs!]

Mes hauria valgut que quan era viu els hi haguesen donat y se'ls hauria pulit á la ruleta.

Primaveral.

Ella tenia 15 anys y era bonica com un sol. A Almeria, sa ciutat natal, no n'hi havia un'altra que pogués comparàrseli. Era un àngel en tota l'extensió de la paraula.

Y ha desaparecut, y junt ab ella també s'ha fet fonedit un capellà jove ben plantat y de molta emprenedoria.

Sent ella un àngel es molt fàcil que se'l haja emportat en els seus brassos, cel amunt, á ferli disfrutar per tota una eternitat de las venturas del paraís.

Y ara es molt probable que de aquí nou mesos tingüem la soluciò, cayent del cel un altre angelet. Pero un angelet sense camisa.

[Cantém á la Primavera
l'estació de las flors,
de las flors y dels miracles,
dels miracles y ls amors!]

Del Congrés naval celebrat á Madrid no n'ha sortit cap idea, pensament ni acort que valguí la pena de consignar-se.

Lo únic que n'va sortir va ser un àpat de despedida.

Un dels congressistas va alsarse fent esses, y es fa una que deya:

—Ja tenim esquadra... Jo á lo menos estich mitj marejat.

En Comas y Masferrer ha anat á pendre ls banys de Caldas de Malavella.

Son aquelles aguas molt recomenables contra'l dolor. Pero contra'l dolor que produixeixen la perda de unas eleccions no crech pas que hi pugui.

Com tampoch per mes banys que s'prenguin crech possible que s'pugui treure certas tacas.

Al últim s'ha sapigut perque l'govern s'ha gasat una suma tan considerable en la restauració de la catedral de Leon.

A la quènta, un dels campanars ruinosos, amenava desplomarse sobre la casa del Sr. Merino, gendre de n' Sagasta.

Y D. Práxedes, al disposar las obras de restauració no ha fet mes que mirar per la casa del seu gendre.

Copia de *El Motín*:

«Dato significatiu. Ho es y molt que ls electors hajen negat els seus votos als candidats transigents ab el clericalisme: als gamacistas, á n' en Salmerón, á n' en Sol y Ortega. Si l' Azcárate ha sortit es de-

gut á que tots els governs monárquichs l' encasillan no posantli candidat que li disputi la elecció.

En cambi els que com en Blasco Ibáñez y en Rodrigo Soriano á Valencia y en Lerroux á Barcelona feren del anti-clericalisme una bandera han triunfat dels seus enemics per un gran número de vots.

»Aquests datos deuen fixar l'atenció dels republicans qu'encare no s'hagan orientat completament en la qüestió clerical.»

A pesar de que un telegrama anunciava l'arribada á Buenos Ayres del famós Pare Montanya, la noticia no es certa, per quant el Pare Montanya verdader, continua á Madrid, trepat com un jinjal y sempre al servei de las institucions.

A mi ja m'ho sembla, per dos motius.

Primer: que á la República Argentina no n'velen de parets sense fills.

Y segon: que á n' aquell país de llibertat y de República no hi tenen res que fer els pares Montanyas, dat que allá no hi ha reys per confessar.

XARADA

Per ters á la meva torre,
que hi hu-dos molt de viram,
prench un dos sota l'axella
y un botet plé de ví blanc;
l'eucalipto, allí m'aguarda,
de l'alsada d' un total.

TAP DE SURO VILAFRANQUÍ

Pío CRESPO Y SERRESCOT

IGUALADA

Combinar aquestes lletres de manera que donguin per resultat el títol de una obra castellana y ls apellidos de son autor.

SISQUET DE REUS

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8—Poble català.

1 4 7 4 6 4 7—Verb.

5 4 5 6 7 8—Ofici.

2 5 6 7 4—Animal marino.

6 2 3 4—Poble català.

3 4 5—Part de la persona.

7 8—Musical.

8—Vocal.

A. RIBAS LL.

ANAGRAMA

Es tan tot en Pasqualet

que, segons digué 'n Marsal,

la muller el fa anar dret...
ó millors tort de total.

JOSEPH ABELLA

GEROGLÍFICH

X

1

T T

I L I

V A C

I

S I I I

F. DEL ALFA

Caballers: Un ganxet, Peret Oli Uga, R. Vidal, Rom (a) Nones, Noy de la Estació, M. C. O. de Vilafranca, S. Ll. Aprenent, Jaime Gasol, Noguera = Estanqués de Sans, M. D. T., Un agullanench, Bagu-rence Tapé, Un que fa corre la viga, Estafa dispesas, Onclo Maní y gorra màgica y Píre: Primé 'ls gegants, després els caps grossos, després las trampas... Vaja, no estém per professions!

Caballers: Tomás Sirvent, A. Ribas LL., Pitarrillito Pau Peu Piú, Enrich M. Janer, Antoni Cantallops: Endavant las atxas!

Caballer: J. Staramsa: Anirà la calorosa xarada-archimodernista quan á La Deliciosa 's banyi'l primer banyista.—E. del Fat: Potser al Almanach.—Un català: Està oscuro y huele a queso...—Pere Hipass: El qu' escriu Primaveresa, per forsa ha d'estar de gresque.—A. Carrasca Gayán: En cartera.—Joanet de la Cirera: Senyor Cirera, lo de vestó tot es pinyol.—Lari: Ja sab vestó que nosaltres pensém d'un'altra manera (quan pensém). Ademés aquell endecasillo: diheu que nostra capital aymada està mal acentuat.—Bufa hermanas de Llansá: Els cantars son absolutament inservibles.—A. Cantallops: Son mansas en extrém.—Querubí Panner: Es lo del piu piu tan inofensiu que ara ja no's diu per panarra que s'iga.—J. Benet: He llegit la poesia y tant dolenta deu ser que es ben cert si fos á fe arà no la llegirfa.—J. Asleib: «Aixís se comensa» no vol dir que s'publicarà. De lo d' avuy l'única cosa que s'apropiarà es el... full de paper qu' ha quedat en blanch.—Domingo de la C. P. de Cervelló: ¡Ay, Mingo quin retroces! Mereixeràs que t'enviessim á casa.—Ruy de Gorch: Perdoni, pero ho hauríam jurat... D' aquesta setmana pocas.

Imprenta de LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.

La setmana que vé

VERSOS REVOLUCIONARIS

PER

JEPH DE JESPUS

Un tomo de 112 planas, 112 rals!!